

Gran Hotel de Londres

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dotxes i telèfon

S. GIL VERNET

METGE CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU. EX-PREPARADOR ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA
CIRURGIA :: MATRIU :: VIES URINÀRIES
ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES
Consulta de 6 a 9

BARCELONA. Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

ENTORN DE LA GUERRA

La batalla diplomàtica

La atenció mundial gira a l'entorn, no dels fronts de guerra precisament, sino de les cancelleries. Els exèrcits alemanys continuen avançant en el front romanès, i amenaçant pel migdia les avançades del general Serrail. Però sembla que al front occidental hi ha calma, que'ls uns volen interpretar molt significativament, però que és de suposar respònd solament a un treball intensísim de preparació per part dels aliats.

La calma del front francès no és pas un armistici ni molt menys. Bé ho demostra la declaració recent d'Anglaterra, anunciant als quatre vents que rera les trinxeres de França hi tenia dos milions de soldats. Per altra part no ens acaben de dir tots els governs de la Entente, que volen continuar la guerra costi el que costi?

Tant mateix la calma actual permet al món d'enterar-se de ço que fan o diuen les cancelleries, i de fer suposicions més o menys gratuïtes sobre la finalitat que persegueixen els beligerants en el terreny diplomàtic. La cosa s'ho val, car realment estem assistint a una veritable batalla diplomàtica, a una discussió interessantíssima entre beligerants, i a la que prenen part adhuc els neutrès.

Serà aqueixa batalla diplomàtica el preludi d'un real armistici que iniciï les negociacions de pau? No encara, però si pot sortir-ne d'aquesta discussió la precisió de les pretensions de cada una de les potències en lluita. La batalla tot just comença, i hem de venir com es perllonga i s'intensifica, prenent un vol proporcional a les dimensions de la batalla que lliuren els soldats. Les aludides precissions, per lo tant, no poden nàixer tot seguit i com per obra d'encantament, sino que han d'ésser el resultat d'un examen minuciós de tots i cada un dels problemes que la guerra ha plantejat.

Les notes plouen que és una benedicció. Ja els aliats han respost al president Wilson fent de passada una nova contesta a les insinuacions germàniques. Bèlgica ha deixat oír de nou la seva veu llastimosa. I ans de que el món hagi tingut temps de penetrar-se bé d'aquestes dugues notes tant esperades, vetaquí que Alemanya esgrimeix de nou les armes diplomàtiques i adreça als no beligerants una nota responent a la contesta a que els aliats formularen davant de ses pretensions pacifistes.

Si la activitat dels beligerants es limitada a aqueixes discussions, Alemanya podria esperar sortir-ne amb la seva

L'interès d'Alemanya està en dur la lluita per aquests camins. Però els aliats fan bé de no negar-se a discutir, car així poden convèncer al món de l'equitat de llur causa. Mes no han de deixar ni un moment de pensar que el resultat de la batalla diplomàtica que estem presenciant depèn del resultat de l'altre batalla, de la cruenta i formidable lluita, indecisa enara, i que no poden haver lliurat en va pobles tals com Anglaterra i França, en els qui halena el nou esperit del món.

La nota belga

El text de la nota del Govern belga entregada pel cap del Govern francès, M. Briand, a l'embaixador dels Estats Units; al mateix temps que la contesta dels Govern aliats diu així:

«El Govern del Rei de Bèlgica, que s'ha associat a la nota entregada pel president del Consell de ministres frances a l' president dels Estats Units renoua el nomatge al sentiments humanitaris que han induït al president a enviar la nota a les potències beligerants i aprecia profundament l'amistat que significa aquesta benévola decisió amb respecte Bèlgica.»

Tant com Mr. Wilson voldria el Govern del Rei veure el fi de la guerra actual com més aviat millor; al president li sembla estar cregut que els homes d'Estat dels dos camps oposats persegueixen iguals objectius en aquesta lluita. L'exemple de Bèlgica demostra, desgraciadament, que no succeeix així.

Mai tingué Bèlgica, com les potències adverses, cap propòsit de conquesta. La manera bàrbara com el Govern alemany ha tractat i segueix tractant encara, a la nació belga, no autoritza la suposició de que Alemanya hagi de preocupar-se en l'avenir de garantir el dret dels pobles febles als quals no para de trepitjar-los des de que la guerra per ella iniciada comença a desolar Europa.

El Govern del Rei prengué nota de la promesa de que'ls Estats Units esperen amb impaciència la ocasió de cooperar a les midès que's prenguin, una vegada restablerta la pau, per a protegir i garantir les petites nacions contra tota violència i opressió.

Abans de rebre l'ultimatum d'Alemanya, l'única aspiració de Bèlgica era la de viure en bona harmonia amb totes les nacions veïnes. Amb escrupulosa llealtat practicava pera cadascuna d'elles els deures que li imposava la seva neutralitat.

De sobte vegé la seva neutralitat violada a son territori invadit i s'enterà de que el mateix canceller de l'Imperi, al notificar al Reichstag aquella violació del dret i dels tractes, tingué que reconèixer la iniquitat d'un acte semblant, i prometre que seria reparat.

Els alemanys, consumada la ocupació del territori belga, no han acatat tampoc les regles del dret de gentes en les prescripcions del conveni de La Haya. Exaccions tan dures com arbitràries, han agotat els recursos del país, han arruïnat les indústries, han destruït ciutats senceres i han mort o empresonat a un nombre considerable de ciutadans. Fins en els actuals moments, mentres pregonen son desig de posar fi a tants horrors, s'enginyen per argumentar les calamitats de la ocupació emportant-se'n esclavitzats a milers de treballadors belgues.

Si hi ha un país amb dret a proclamar que ha agafat les armes per a defensar la seva existència, és certament Bèlgica. Forçada a lluitar o a sotsmetre's a l'ignominia, ha de desitjar, amb passió que es posi fi als sufriments de son poble; pero no podrà acceptar altra pau que la propia per a tornar-li sa completa independència política i econòmica, per afirmar la integritat de son territori i de sa colonia africana, proporcionant-li al mateix temps reparacions equitatives i garanties per a l'esdevenir.

El poble dels Estats Units està mostrant des dels començos de la guerra, al poble belga oprimint, una calurosa simpatia. La Junta americana delegada de la «Comission for Relief in Belgium» en íntim acord amb el Govern del Rei i el Comité nacional, desplega infatigable i maravellosa activitat per a donar subsistències a Bèlgica, que els alemanys deixaren morir de fam. El Govern del Rei aprofita aquesta ocasió per a expressar son profunda agraiement a la «Comission for Relief», així com als generosos americans, que s'han aprestat a mitigar la miseria del poble belga.

Finalment, en cap més part que als Estats Units els atropells i les deportacions que han sofert els ciutadans belgues han provocat un espontani moviment de protesta i de reprovaçió indignades...

Aquests fets que tant honren la nació americana, sugtiren al Govern del Rei una legítima esperança de que al solventar-se definitivament aquesta perllongada guerra, s'alçarà la veu dels Estats Units, reivindicant, en pro de la nació belga, víctima ignoscent de la cobdicia alemanya, el rang i el lloc que un passat puríssim la fortalesa dels seus soldats, la fidelitat al seu honor i les seves notables facultats de treball li assignen entre les nacions civilitzades.

La conferencia den Royo Villanova

COMENTARIS

De «El Poble Català»

«Aquest senyor que té un primer cognom de castellà corrupte i un segon mesclat de llengua oficial i de parla catalana hi posa en totes les accions anticatalanes la malestruguesa hereditaria de la seva pintoresca denominació. Així li ha succeït siara en el darrer discurs fet, «oh tempora oh mores!» en la «Academia de Jurisprudencia de Madrid!»

El director general de primera ensenyança no podia romandre neutral per més llarg temps davant d'un problema catalanista que lo mateix que 'ls llibres den Durán i den Prat de la Riba no acaben d'agotar-se mai, per molt que l'illustre paturro castellanó, s'esgargamelli a desdir, com un orat de nou model, que s'hagués girat l'«oremus» escorcollant la biblioteca de Don Quixot esdevinguda per art d'encantament nacionalista.

Davant de les paraules del senyor Royo, i del fet d'haverles pronunciat en la «Academia de Jurisprudencia» «nou erat his locus» en ves d'haver-ho fet en un «cabaret de nuit» o en una «Plaza de toros en actu», una paraula de mal bany, la mateixa que llença un capità napoleonic als soldats de Wellington, ens ve a la pensa com el més adequat dels comentaris.

Però encara que l'ensenyança restigui tan endarrerida a Espanya com la cultura política del senyor Royo, és de creure i de desitjar que el director general d'escoles públiques, mereix ben bé la cortesia d'uns pocs allicionaments pietosos que ja que no'ls aprofiti podria declarar-los de mèrit per als cursos de les escoles nacionals amb himne den Sinesio i escut de cartro pintat amb mangra.

El senyor Royo, creu encara, que'l triomf del nacionalisme implicaria un rompiment de lligams mercantils entre les branques nacionals d'Espanya, demostrant un desconeixement absolut de totes les lleis de l'economia. És tot de les teories pimargallanes que amb tanta gosadia s'ha posat erroniamet en boca.

Nació i Estat, ho hem repetit multitud de vegades junt amb els més eminents tractadistes de la matèria, que no tots son catalans ni espanyols sisquera, són dos coses tant distintes com el que diu el conferenciant «parvenu» de l'Academia de Jurisprudencia i el sentit comú. I així contrariament a lo que creu el senyor Villanova, la Suïca no és una nació, sino un estat que enclou una reunió de nacionalitats baix el nom de Confede-

ració Helvética, és conegut fins pels subordnats del director de la dissortada ensenyança hispànica. I així se fa possible que un estat regeixi varies nacionalitats de diferents i antagoniques costums i parles.

Totes les demés variacions sobre aquet metju de música paradisiaca, no paguen la pena d'esser refutades, perque es refereixen a tot allò tan tòpic de «patria chica» i del mercantilisme, i altres banalitats sense importància en aqueixos moments en que el senyor Royo és l'únic que'n parla amb entusiasme.

Però hi ha un paragraf que és de lo més estupendament deliciós que s'hagi pogut sentir dir mai, adhuc en els temps aquells en que les besties parlaven: Vegi's si no.

«El idioma catalán tiene poca sustantividad y conociendo el castellano, el francés o el italiano es fácil entenderlo.» Si será raro això que'ls catalans trobem també molt fàcil entendre el castellà, el francès, l'italià i fins el portugués i l'andorrà! Per alguna cosa haurà existit el llatí!

I per a acabar, li agrairíem que a volta de corren ens dignés el senyor Royo Villanova, qui és aquell català que li va explicar aquell «cuento» del «vascuence y del catalán», per que és molt divertit...

De «La Ver de Catalunya»

El senyor Royo Villanova no ha sabut resignar-se a callar per més temps el rosiari de tòpics i de fàstics contra Catalunya, que tant de temps fa li pessigolleva a gola.

El president del Consell de ministres, els profoms del seu partit, els seus companys de minoria, tot el Parlament li vedaren desfogar-se en el debat sobre Nacionalisme. L'home prou és fríscava d'intercalar-hi un himne a Espanya, una catalinaria que, en sentir d'ell hauesmicolat En Cambó i companys. Però era director general d'alguna cosa i, sense prévia dimissió del carrec, no podia mancar a la disciplina.

Per això és «sacrificat» per això es llença com un esperitat pels passadigos del Congrés cridant: «Soy español, quiero morir español», i repetint-ho fins que es senti, de moment, alliberat de la imperiosa engunia.

Però el corc romaní, tantmateix. Aquell «nyic, nyic» anti-català no el deixava viure en pau. I ha calgut, per apagarar-lo, que, amb l'excusa de donar-hi una conferencia, buïdes, a l'Academia de Jurisprudencia i Llegislació com hauria pogut ser a la Facultat de Sant Carles el discurs mitínes que portava dintre de la primavera encà. La mateixa concorrencia culta de gent propicia a les nostres coses, donava a l'acte, per part del públic, un aire d'irònic desagravi. El qui no es resignaren a rebre el xafec oratori del

EI CAS MES SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÓNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptès i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugera, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes.

UN PAQUET SOLT 10 CÉNTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la velleça prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

Nova làmpara estrangera

Làmpara Nitrogen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia llumínica : Consum veritat : Duració sens rival
DEMANEU-LA A TOTS ELS BONS ESTABLIMENTS D'ELECTRICITAT I A VOSTRES ELECTRICISTES.
Concessionari i dispositari per a Espanya i Portugal:

Plutarco Texidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, n.º 35 (prop de les Rambles). - BARCELONA

Representant en aquesta provincia **JOSEP BALDRICH** Carrer Sant Elies, 2, 2.ª, 1.ª - REUS

Comerc de Ferrreteria i Quincalla

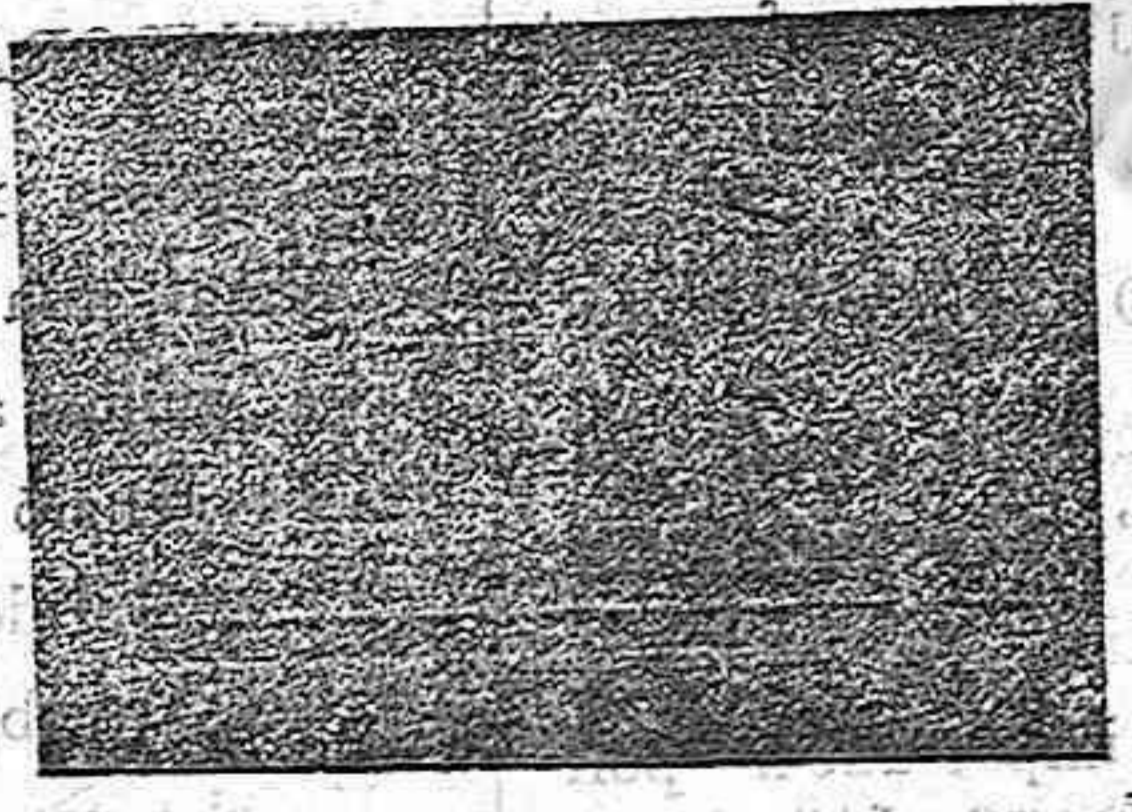
Material per a mines i obres públiques. - Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMON SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30. - TELÉFON 220. - REUS

CUINES ECONOMIQUES

No compreu cuines sense ans fer-se càrrec de les ventatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són assegurades i garantides de infim consum de combustible.

Assortit complet de tot lo concernent al ram de femlteria

Sabateria de Pere Roig

BARATURA I SOLIDESA

ARRAVAL STA. AGNA, 28. REUS

Esteve Massagué

COMISSIÓ-REPRESENTACIONS

SANT LLORENS, 8, 3.ª REUS

LA FINURA

Extens assortit en rams de flors per a balls, a preus limitats

LLOVERA, 28 REUS

Pau Tost

SASTRE

RAONA, 16 REUS

Dr. Pere Barrufet

CONSULTA DE 3 A 5

SANT JOAN, 10, 1.ª REUS

JOAN PUJOL

RECADER

EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS REUS

Taller de Fusteria

de JOSEP MARIMÓN

Concepció, 12 REUS

DISPONIBLE

ILUSTRACIÓ CATALANA

EDICIÓ POPULAR

Suscripció: Un any, 15 ptes. - Mig 8 ptes. - Número ordinari, 25 céntims

DE VENDA A TOTS LOS KIOSKOS Y PRINCIPALS LLIBRERIES

ADMINISTRACIÓ: Mallorca, 287 - BARCELONA

DROGUERIA

de H. MARINÉ

Plaça de Prim REUS

DECORACIÓ - MOBLES

J. MONTAÇUT

Carrer de la Presó, 4 REUS

Grans magatzems de calçat

GRAS

Carrer Major, 15 REUS

OSTRES

Se'n serveixen al

Bar SAGALA

Les Verdés de Marennes a 2 ptes. dotzena i les acreditades d'Arcachón a una

Fàbrica de Cases de Cartó

ENRIC VIDAL

Carrer del Galló, 4 REUS

DISPONIBLE

Claudi Borrás

DENTISTA

Plaça Constitució, 13 REUS

NON PLUS ULTRA

Trajos a preus inverossímils

La casa millor assortida en trajos per a nens

Portal de Jesús, 1. - REUS

L'Hidráulica Reusense

de EMILI AULÉS

Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS

Cami de Riudoms REUS

La Violeta

Fàbrica de gorres de Joan Rius

Galanes, 13 REUS

DISPONIBLE

Casa PUJOL

TRAJO DE L'ANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37 REUS

Tintoreria de MANUEL CIBIACH

Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'utilitza el planxat elèctric.

Galanes, 7 REUS

Fargas i Bertrán s. en c.

CONTRACTISTES

Galanes, 8, 2.ª REUS

Emili Argilaga

DECORACIÓ-MOBLES
TÀPICERIA

Arraval alt Jesús, 24 REUS

JOAN PUJOL

RECADER

EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS REUS

Taller de Fusteria

de JOSEP MARIMÓN

Concepció, 12 REUS

DISPONIBLE

ILUSTRACIÓ CATALANA

EDICIÓ POPULAR

Suscripció: Un any, 15 ptes. - Mig 8 ptes. - Número ordinari, 25 céntims

DE VENDA A TOTS LOS KIOSKOS Y PRINCIPALS LLIBRERIES

ADMINISTRACIÓ: Mallorca, 287 - BARCELONA